

וכבר חברו הגדולים אוהרות ובררו האיך יוצאין כל המצות מהן עכ"ל. — והטורים אשר הביאו תלמידי מנחם בשם ר' סעדיה שאמר אליהם דוקעס (נחל קדומים צד 3) שאולי הם מפתיתו לאוחרותיו, לא נמצאו כלל לא בפתיחה, ולא באוהרות, ולא בתרי"ג מצות. וכן מה שכתב הרב רפאפארט (חולדות ר' סעדיה צד 36) שיתכן שמדר"ם ב"ב בחשובות הקטנות סימן ע"ו שהביא חרוז מר' סעדיה לקחו מאוהרות שלפנינו גם זו ליתא, ראה למטה בשם ר' סעדיה בר נחמני. ובאבודרהם הלכות שבועות נזכר בסתם שבסדר ר' עמרם ור' סעדיה זכרו אוהרות לאמרן בשבועות. (5) סדר עבודה, תחלתו: באדוני יצדקי ויגדלו, מספר בתו כ"ב כמספר אותיות הא"ב שעליו נוסד אלא שהנכפל כל אות בראשי ח' חרווי כל בית ח' פעמים והם בשיוו הברות בסוף, וגדפס הכ"ר הוה בקובץ הנזכר II מצד 10—17. ופיוט לא אישים נמצא ג"כ בכ"ר ח' סעדיה ע' למעלה צד 275. (6) אדוני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. והנהגת אין לה תחלה וגו' גם היום ידענו וגו' וסוף בקשה זאת: ואנהני לא גרע כ"ר נעשה כי עליך עינינו. . . . יהיו לרצון. . . . ה' צורי וגואלי. (7) אחר ה"א ר' לבדך אחד מתנשא לכל לראש ומרומם על הברכות וגו' וסוף בקשה הזאת: ורעם ונשאם עד העולם. שתי בקשות האלו הן הן בעצמן שדברתי עליהן למעלה צד 287, 288, ועליהן רמו הראב"ע בכיאוורו לקהלת ח' א' במה שאמר: „והגאון רבינו סעדיה נשמר מאלה הארבעה דברים בבקשותיו השתים שלא חבר מחבר כמוהם והם על לשון המקרא ודקדוק הלשון באין חדות ומשלים ולא דרש" עכ"ל, וגדפסו ב' בקשות האלו בסדור תפלות רומניא דפוס וויניציאה לימי התשובה, ובקובץ הנזכר צד 74—83. ובלטב"ט 1851 צד 338, 458, 403. ובמחזור רומניא כתוב על הבקשה האחת: „תפלה אחרת לגאון“, ועל השניה: „תפלה אחרת לגאון ז"ל“, ובמחזור רומניא כתב יד כתוב על הבקשה נומר 6: „תפלת השחר דרבינו סעדיה וצוק"ל“ ועל נומר 7: „גם זאת התפלה לגאון ר' סעדיה ז"ל והיא הקצרה מהשלוש תפלות שיסדר“. ועוד נמצאת בקשה זו בכתב יד דע רוססי נומר 997, ובתפוחי זהב דפוס מנטובה, (וחסרה בדפוס פיורדא) ובאיוה מחזורי ספרד מדפוס וויניציאה ומדפוס עטיאש. ובתפוחי זהב כתוב עליה: „תפלת השחר לר' סעדיה גאון וצ"ל שדחתה שגורה תמיד בפי הגאון מפאנו וצ"ל“. וכפי המובא למעלה כתוב כן במחזור רומניא כ"י על הבקשה נומר 6. ובפרק ו' משער הבטחון כתוב בחובת הלבבות לר' בחיי: „כמו שאמר אחד מן החסידים בתושבחותיו: ואף המשכיל היודע אותך לא במעשהו יתהלל כי אם בשמך וגו' עד הוללנו כל היום“ וכל זה נמצא בבקשה נומר 7, והנה בכתב יד דע ראססי הנזכר נמצא מבקשה נומר 6 ראשה וסופה והשאר חסר בו. וכל הנוסח: תהלתך אין לה תחלה הנוספה מאוחרת היא במחזור רומניא מר' שלמה שרביט הוהב שממנו במחזור הוה „תפלה ערוכה ונכבדת על דרך כתר מלכות“ (ראה למטה בשמו), כי אחרי פסוק אדוני שפתי וגו' התחלת התפלה גם היום. . . . ידענו כמו שהוא במחזור כתב יד דע רוססי הנזכר. וכאמת נמצא במחזור זה הגדפס בסוף ההוספה הזאת: „עד כאן תוספות לשרביט הוהב.“ ובבקשה

נומר ⁷ נראה גם כן בסוף נוסח משונה, כי במחזור רומניא הנוסח בסוף:
 תחלהל מלך בפי כל קדושים ובישרי לבב ובקרב ישרים וגו' ולא נמצא זה
 הנוסח בקובץ מעשי ידי גאונים שם. ראה על כל זה: כרם חמד ד, צד 39,
 משה בן עזרא מדוקקם צד 109, לוצאטו לט"בלט 1851 צד 387 — 389:
 487—492. ומלבד שנויים קטנים עוד יש הפרש גדול בין הנוסח שבקובץ הנזכר
 ובין הנוסח הנדפס מלוצאטו לט"בלט שם. כי בנומר 7, נוסח הקובץ (צד 77):
 נוכיר מקצתם ואתה משמים . . . כי אל שומע תפלה אתה יה"ר מלפניך י"א
 שתמחול לנו וגו'. ובנוסח הלט"בלט (צד 491) נמצא קודם יה"ר מלפניך י"א
 שתמחול הנזכר הוספה: (8) „תתברך אלהי האלהים ואדוני האדונים ותשתבח
 בפי עליונים ותחתונים כי אין כמוך חונן אביונים ברוך אתה שומע תחנונים”
 וההוספה הזאת היא על סדר א"ב שלם ונמצאת ג"כ בתפוחי זהב הנזכר ומשם
 נדפסה לבדה בקצת סדורי ספרד ואשכנז בשנויים קטנים. והח' דוקקם (משה
 בן עזרא צד 40) מצא תתברך הזה גם בכתב יד המבורג ובמרגליות טובה
 מר' יעקב צהלון הנדפס: ושם הוא בלי שם מחבר. אכן גם בזה חצדק דעת
 לוצאטו לט"בלט שם צד 492) שהוספה מאוחרת היא ואינה מר' סעדיה כי
 בבקשותיו לא רדף הגאון אחרי חתימת הא"ב ולא אחרי שיוו הברות של סופי
 החרוזות. ואני הכותב מצאתי תפלת תתברך הנזכר באמרי גועם מגליאגו דף
 ג"ב ב' ונדפסת עם תפלת ברכי אצולה מרוח הקדש ביחד דהיינו חרוז אחד
 מברכי אצולה וממולו חרוז אחד מתתברך ובאופן הזה מקבילים כל החרוזים
 עד סוף הא"ב. ועל ברכי אצולה נדפס שם „להרמב"ן ז"ל" ועל תתברך הנ"ל „תתברך
 לרבינו סעדיה גאון ז"ל“. וכבר נודע שלא הרמב"ן כי אם ר' יהודה הלוי חבר
 פיוט ברכי אצולה (ראה למעלה צד 72) וזיוף כמותו געשה ג"כ בתפלת תתברך
 שיחסוהו לסעדיה ואינו ממני. וכן נראה דעת צונץ ריטוס צד 143. ובסוף
 מחזור רומא ח"ב נמצאת בדפוס בולניא: תפלה שנוהגים לאמרה על כל צרה
 שלא תבוא, תחלתה: יהי רצון מלפניך או"א שיהיה הקץ הזה קץ תכלית שבי
 עמך בית ישראל ועת סוף לגליותינו ואל אבלינו ואחרית טוב לימי ענינו
 ומרודינו כי משך וגו' עד גמר חסיד. וכל זה לקוח הוא מהבקשה שרשמנו
 בנומר 6, אלא שבאו בה הוספות ונוספות שונות, דהיינו מן מלות: מן הארץ
 אתה ה' אלהים עד מתי לא תרחם על שמך המחולל בגוים וגו' עד: וכבודי
 לאחר לא אתן, ומן: שמחנו כימות עינתנו עד הסוף, על הרוב עניניהם שזה
 אלא שנוטים בנוסחאות ומה שטוקדם בזה מאוחר במקום בזה. ובמחזור מנהג
 אשכנז לערב ר"ה נמצאת תחנה: „ובכן יהי רצון . . . שתהא השנה הזאת . . .
 האוהרות אשר הזהרתנו“ וכל זה נמצא בבקשת ר' סעדיה נומר 6. ואחר זה
 במנהג אשכנז לערב ר"ה וערב יו"כ סליחה: „אנא הבט בצדקת עבדיך . . . שנת
 רצון שנת גאלה“, כל זה לקוח מההוספה במחזור רומי שהוסיפו בבקשת ר'
 סעדיה. ובמנהג פולין ביהם ומעדרין (ראה סליחות ר"א סטנאב) נמצא בתפלת
 יהי רצון הזה עוד דברים מבקשת ר' סעדיה שלפנינו דהיינו כל הנוסח: ואתה
 חשבת לצרף סיגנו וגו' עד: ואפס עצור ועווב והנה העת אשר יאתה לך
 להשיענו, שהוא גם במחזור רומא אלא בנוסחאות נוטות. ובסליחות סטנאב

נוסף עוד: (א) אֲשַׁמְנוּ בַגְדֵנוּ. (ב) שִׁכַּחְנוּ אֶת טוֹבֹתֶיךָ. (ג) אֱלֹהֵינוּ בּוֹשָׁנוּ. (ד) אֲשַׁמְנוּ מִכָּל עִם. (ה) וַעֲתָה ה' אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי שׁוֹבֵינוּ נַחֲמֵנוּ. (ו) אֲנֵה ה' הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית. (ז) וַעֲתָה ה' אִם עֲשִׂינוּ כְּאוֹלֹתֵנוּ. עַד: וּלְמַעַלְהָ מִזֹּאת עֲשֵׂה עִמָּנוּ, וְאַחֲרֵי זֶה אֲנִי הַבֵּט הַנוֹכַח לְמַעַלְהָ, וְאַחֲרָיו: (ח) וְכִשְׁחַטְאוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר. וּבְסִלְיָחוֹת מִנֶּהֱגָ לִיטָא וְכֵן בְּמִנְהַג פּוֹנָא וְהִרְאֵדְנִי לַעֲרָה נִמְצָא קוֹדֶם אֲשַׁמְנוּ בַגְדֵנוּ הָיָה רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂחָהָה הַשְׁנָה הַזֹּאת כְּמוֹ בְּמִנְהַג אֲשַׁכְנוּיִם שְׂבִיאֵשְׁכֵנוּ וּשְׂבִיאֵטְלִיא, וְנוֹטִים מִמִּנְהַג הַזֶּה בְּמָה שְׂמֵאֲרֵיִם חֵלֵק אֲנִי הַבֵּט עַד מַעַט בְּסוֹף וְתִיכָף אַחֲרֵי אֲשַׁמְנוּ בַגְדֵנוּ מִתְחִיל כְּמוֹ בְּמִנְהַג פּוֹלִין: שִׁכַּחְנוּ (וְעֵין לַעִיל אוֹת (ב) עַד אֲבִדְנוּ בְּעוֹנֵינוּ, וּמִשָּׁם וְאֵילֶךְ נוֹטָה מִנְהַג לִיטָא מִמִּנְהַג פּוֹנָא וְהִרְאֵדְנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה:

מִנְהַג פּוֹנָא וְהִרְאֵדְנִי:

מִנְהַג לִיטָא:

- (a) אֲשַׁמְנוּ מִכָּל עִם. . . אֲשַׁמְנוּ בַגְדֵנוּ (a) לַעֲיִנֵינוּ עֲשֵׂקוּ
(b) וַעֲתָה ה' אֱלֹהֵינוּ אִם עֲשִׂינוּ. . . רַב (b) אֲשַׁמְנוּ בַגְדֵנוּ
לְסִלּוֹת (c) וְאַתָּה ר' הַשֶּׁבֶת לְצַרְף סִיגְנוּ. . . וְגַם (c) אֲנִי ה' הָאֵל הַגָּדוֹל. . . שׁוֹמֵר
הַבְּרִית (d) גַּמֵּר חֲסִידֵנוּ (d) וַעֲתָה ה' אֱלֹהֵינוּ אִם עֲשִׂינוּ בְּאוֹלֵנוּ
וְכִשְׁחַטְאוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר (e) אֲשַׁמְנוּ בַגְדֵנוּ
(f) אֲנִי הַבֵּט (e) אֲנִי הַבֵּט.

וְהַרְבֵּה הַגָּדוֹל רַפָּא פֶּאָרֵט אָמַר (תּוֹלְדוֹת ר' נְסִים צִד 73) שֶׁמִּקְצַת דְּבָרִים שְׂבוּיָהּ רָצוֹן לַעֲרָה מֵר' נְסִים וְזֶה מִצֵּד הַשְׁוֹאֵת דְּבָרִים בֵּין הַיּוֹדִי לְדִבְרָיו בְּסִיפּוֹרֵי מַעֲשִׂיֹת וְהִבִּיא לְדוֹגְמָא שִׁכַּחְנוּ אֶת טוֹבוֹתֶיךָ, שְׂבוּ הַלְשׁוֹן: בְּהַבְלֵי עוֹלָם הַזֶּה נִהְבְּלָנוּ וְנִסְכְּלָנוּ הַרְבֵּה מְאֹד וְהַחֲלַפְנוּ עוֹלָם עוֹמֵד בְּעוֹלָם עֵיכֶר. אוֹלָם אֵין זֶה מַסְכִּים עִם הָאֵמֶת כִּי הַלְשׁוֹן הַזֶּה בְּעִצְמוֹ נִמְצָא בְּתַפְלֵי ר' סַעֲרִיָּה נּוֹמֵר 6 (וְרָאָה בְּקוֹבֶץ צִד 62): „שִׁכַּחְנוּ אֶת רֹב חֲסִידֶיךָ וְנִשְׁיָנוּ אֶת כָּל טוֹבוֹתֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ סָרְנוּ וְהִרְעָ בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂינוּ וּבְהַבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה נִהְבְּלָנוּ. . . וְנִסְכְּלָנוּ וְנִשְׁנָה הַרְבֵּה מְאֹד. . . וְהַחֲלַפְנוּ עוֹלָם עוֹמֵד בְּעוֹלָם עוֹבֵר.“ — וְעוֹד רָאִיָּה אֲחֵרֶת הִבִּיא רַפָּא פֶּאָרֵט לְדִבְרָיו שֶׁנִּמְצָא בְּיָדֵינוּ שֶׁל עַרְהָ הַנוֹכַח דְּבָרִים מֵר' נְסִים, מִמָּה שֶׁכָּתַב בְּסִיפּוֹרֵי מַעֲשִׂיֹת וְזֶה לִשְׁנוֹ: „הָעֵינִן הָרִאשׁוֹן שִׁסִּיר הָעֵבֶרֶת שְׂבִידוֹ. . . כִּי הָאָדָם שֶׁלֹּא יַעֲזוֹב הָעֵבֶרֶת אֵינוֹ מוֹעִיל לוֹ תְּשׁוּבָתוֹ וְרוּמָה לְמִי שֶׁטּוֹבֵל וְשָׂרֵץ בִּידוֹ. . . הָעֵינִן הַב' שִׁתְּנָחֵם וְיִתְחַרֵּט עַל הָעֵבֶרֶת. . . וַיִּכְכֶּה בְּכִי גָדוֹל. . . וְהָעֵינִן הַד' לְבַקֵּשׁ מִהֶקֶבֶת סִלְיָחָה וּכְפָרָה. . . וְצָרִיךְ שִׁתְּוֹרָה חֲטָאָתוֹ וַיִּשְׁפִּיל רוּחוֹ כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ הַנְּבִיאִים. . . וּמֵהֶם מִי שֶׁאָמַר אֱלֹקֵי בּוֹשָׁתִי וְנִכְלַמְתִּי לַהֲרִים אֱלֹהֵי פָנֵי עֲלִיךְ. וּבְיָדֵינוּ שֶׁל עַרְהָ: אֱלֹקֵינוּ בּוֹשָׁנוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ וְנִכְלַמְנוּ. . . כִּי אֲנִי כְּכִלִּי נִמְאָס. . . כְּגַבֵּר אֲשֶׁר הֵיטָבֵל בְּשׂוֹחַ. . . אִם בְּחֻשׁוֹבָה וַיְדִוִי תִתְרַצֶּה הַגָּנוּ שְׂכִים וּמִתְוֹדִים לְפָנֶיךָ. . . וְאִם כְּכִי וְעָקָה. . . וְאִם בְּשֶׁבֶר רוּחַ. . . עוֹרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ אֱלֹקֵי בּוֹשָׁתִי וְנִכְלַמְתִּי לַהֲרִים אֱלֹקֵי פָנֵי אֱלִיךְ. וְהוּא מִמֶּשׁ לִשְׁנוֹ בְּסִפּוֹרֵי מַעֲשִׂיֹת. וְלִכֵּן נִתְעוֹרֵר עַתָּה הַסֶּפֶק בְּלִבִּי

אם לא נפל ט"ס בהג' טיי' סוף הלכ' תפלה שמרשים לאמור בער"ה אחר זכור ברית וידוי דר' סעדיה גאון, ואולי צ"ל דר' נסים גאון כי ההפך אי אפשר ר"ל לחשוב שתי התחנות מר' סעדיה, שא"כ הראב"ע המליץ הגדול לא היה מהלל את הגאון ר' סעדיה בצחות לשונו בתפלה. גם כבר הראנו כי הדמיונות בשתייהן מספורי מעשיות של ר' נסים "עכ"ל רפאפארט. אכן הדמיונות כוונות פה יחד והראיות של הרב הגדול הזה אינו צודקות כי כל הלשונות שהביא נמצאות בתפלת ר' סעדיה נומר 6 (שם בקובץ צד 80) וזה לשונו: „טבענו ביון מצולה ואין מעמד . . . אלהינו על זאת בושנו ונכלמנו לדריס אלהינו פנינו אליך וככלי נמאס כן היינו בעיני נפשנו וכגבר אשר הטבל בשחת ותעבוהו שמלותיו . . . ועתה ה' אלהינו אחרי שובינו נחמנו ואחרי הודענו ספקנו כף על ירך בושנו וגם נכלמנו . . . ובמה תתכפר ותתרצה . . . אם בתשובה וחודה תתרצה הנה אנחנו שבים ומתורדים לפניך ה' אלהינו ואומרים חטאנו ועוינו ופשענו וסרגנו ממצותיך ומשפטיך וישר העוינו ולא שוה לנו . . . ואם בבכי ובועה תסלח . . . ואם בתפלה ובתחנונים תמחול וגו' " ומה יראה כל קורא כי הנוסח 'שבמחזור' רומא לתפלה על כל צרה שלא תבוא הנוכרת וכן שבתפלת ער"ה שבמנהגי אשכנז פולין ליטא ופוזנא מקור אחד לו והוא תפלת ר' סעדיה גאון שלפנינו אלא שהמנהגים גרשו והוסיפו, הקצירו ודחיקו, הקדימו ואחרו חלקי תפלת הגאון כחפצם, זה בכה וזה בכה. ובין הנוספות שבתפלת ער"ה במנהגים הנזכרים הוא גם כן נוסח אנא הבט, ובוה צדקה דעת רפאפארט שנוסד על גזרת ת"תנו (חולדות ר' נסים צד 73) וכן דעת צונץ (וינאנאלע פאעווא צד 138; ריטוס צד 143). ונוסח אנא הבט נמצא ג"כ במחזור רומא בתפלת על כל צרה שלא תבוא הנוכרת אכן בטופס מאד משונה. ובמחזור רומא דפיס מנטובה (פאליא ורדיה התחלתו בדפוס כנדפס בשער בחנוכה שי"ו והשלמתו כנדפס בסוף ח"ב ר"ח סיון ש"ך) מצאתי בח"ב דף ר"א ע"ב גם: „יהי רצון מלפניך ד' או"א שיהיה הקץ הזה קץ ותקלית וגו' ומסיים 'שם כמו בדפוס בולניא: לארך אפך תקחנו, ועליו נדפס: זאת התפלה חובר על גזרות אשכנז ונוהגים לאומרה על צרה שלא תבוא". ובאמת הקורא אותה לבדה בלי השוואת אותה עם בקשת ר' סעדיה ידן כמותו ויאמר שחברה על נורות תת"נו, אכן כפי אשר ראינו העיקר מסעדיה והנוסף מאוחר הוא ויסודותו גזרת תת"נו. ונראה שמימי קדם השתמשו בבקשת הגאון והיתה שגורה כפי כל וכן בפי ר' גנים ולמד ממנה סדר הידוי ואיך ראוי להתידות, ולכן נמצאו בספורי מעשיותיו כל הדברים הנעתיקים למעלה שיש בהם דמיונות והשוואות לדברי ר' סעדיה. ואפשר שהוידוי הו' בעצמה היא היא שעליה הכונה במיימונית סוף הלכת תפלה לער"ה במה שחזיב: „ואומרים זכור ברית, וידוי דר' סעדיה גאון" וכן הובא מדוקעס (צור קענטנים צד 152) שמצא בכ"י בפראנקפורט דמיין כזה: „וכשרב ר"ה אומר זכור ברית, וידוי דר' סעדיה". וכמו כן נראה בסתם בשם זה בסדר ג' חעניות של מהר"ל הנדפס בהליכות קדם מר' גבריאל פאלק (צד 68. 84). ג' פעמים ובתולדות ר' סעדיה (צד 29) כתב הרב הגדול רפאפארט שיתכן שהכונה בוידוי של ר' סעדיה על

אשמנו מכל עם, וגם זה לא נראה לי כל עיקר, כי שם במהרי"ל (הליכות קדם צד 82) כתוב: "בסלח לנו יאריכו לומר שלש עשרה, ויעבור, זכור ברית, וידוי דר' סעדיה וג' פ'עמים וידוי אשמנו מכל עם, לעינינו עשקו" נשמע מזה שנוסח אשמנו מכל עם אינו וידוי דר' סעדיה שדרי נמנה כל אחד ואחד לחלק בפני עצמו. וכבר העיר ג"כ דוקעס (שם) שמצא כתוב בכ"י המבורג על ידי רצון שחאה השנה הזאת: "וידוי דר' סעדיה". שוב מצאתי שגם החכם לוצאטו כתב בדברי נגד כרת רפאפארט (לט"בלט 1851 צד 464, 467). ובמבוא שלו צד ל"ט כתב: "יהי רצון מלפניך או"א שיהיה הקץ הזה קץ ותכלית לשבי (לא לשבי) עמך בית ישראל היא סיום בקשה אחת לר' סעדיה גאון הגמצאת במנהג רומניא ותחלתה ה' שפתי תפתח . . . גם היום ידענו . . . והסיום הזה נמצא במנהג פולין לערב ר"ה וקצחו גם במנהג אשכנז לער"ה ויו"כ עם חלופי נוסחאות ומגרעות וחוספות הרבה. והנוסח הכתוב כאן במנהג בני רומא הוא לרס"ג עד מלות וגם גמר חסיד ומשם ואילך הכל חוספה. בסליחה אשכנזית כ"י על קלף גדול שבידי מצאתי בחלק שני סימן ס': וידוי של ר' סעדיה, ירמ"י או"א שחאה השנה הבאה עלינו ועל כל עמך בית ישראל קץ ותכלית לכל שבי פשע עמך בית ישראל וכו' ובגליון כתוב: לשבי עמך משם דר"מ ווינא. — וידוי דר' נעדיה נזכר גם בהגהות מיימוניות הלכות תפלה ובמהרי"ל כ"י אשר העתקתי בסוף ספר הליכות קדם וקרוב לודאי שהכונה על ידי רצון זה" ע"כ לשון הח' לוצאטו: ועוד כתב החכם הזה בלט"בלט 1851 צד 464. שבכ"י מנהג לועז נמצא יהי רצון הזה בשתי נוסחאות, הא' הארוך והב' הקצר, והאחרון הוא בעצמו הנדפס שם ממנו ממנהג רומניא, ובסוף נסח הקצר כתוב: "זאת התפלה חברה מרנא ורבנא מר יצחק ע"ה בכ"ר בנימן ז"ל וכמהר"ר שלמה זצ"ל ממשפחת הפינצי, וטוב לאמרה בנעילת צום כפור ובתפלת צבור על כל צרה שלא תבוא על הצבור". ולדעת לוצאטו מוסב זה על הנסח הארוך שיש בו נוספות רבות והם יתכן שנוספו מפינצי ולא כן נסח הקצר שבא כבר כדמותו וכצלמו במנהג רומניא. ונעיר עוד שנראה שוידוי אשמנו מכל עם, לעינינו עשקו, וכשחטאו, מיכה, דניאל, עזרא, הנמצא במנהג פולין ואשכנז ובמנהגים אחרים שרידי תפלות ישניות מימי הגאונים הם, ולכן נמצאו גם כן בסדר העניות השנה מנהג ספרד, קרפינטרץ, פרובינצא, ורומא. 9) במה אקדם אכף לאלהי מרום . . . רבש"ע גלוי וידוע לפני כסא כבודך כי בזכרי עונותי הרעים . . . רבש"ע גלוי וידוע לפני כסא כבודך כי הנני שב ומתנחם תוהה ומתחרט על עונותי . . . רבש"ע עשה עמי למען שמך הגדול . . . וידוי גדולה במחזור רומא למנחת יום כפור נחלקת לר' חלקים וחלק האחרון רבש"ע עשה עמי למען שמך הגדול הוא בעצמו בשינוי הנוסח הנמצא ג"כ ביוצר יו"כ מנהג רומא ובתפלת יום כפור קטן. ובכתב יד אחד הנכתב בשנת ל' לאלף הששי (1270) נרשם עליו: "וידוי לר' סעדיה". אולם אינו ממנו כאשר כבר העיר לוצאטו בלט"בלט 1861 צד 494 ובמבוא צד ל"ז. והחכם צונץ כתב (ריטוס צד 187, 138) שנמצאים בסדור ר' סעדיה סליחות ליום כפור: י"ז ליוצר, ו' למוסף, ג' לנעילה, ולכל נדרי ולמנחת לא נמצא בו